

Ku Kolori ko ka kuloho ko ka wɔɔ yo wɔ Kafaydo

Madɛnkɛtima:

Ba masimɔkɔ, yiki mɛnɛ/iɲ thiiya ba mandiɲ ka bɔnsɔɲ ba ka biya-mɛtiɲ, wuna madɛnkɛtima kuyankaɲ, thiiya iɲ mathɛbɛɲ ka faydo fooma, Ba maniyɔ maka biya-mɛti mathɔnkɔy ka bi tɔɔni namɛɲ, ba sisa thɔrɛ iɲ manakasi ka tha thukuma tha ka biya-mɛtiɲ be lukɛ ka faydo ba biɲ sisa mathɛbɛɲ in magbonkoli malɔhɔy, ka thana paliyande, wuɲ sise hɛlɛɲ thapɛɲ tha boyɛ ka biya-mɛtiɲ hutete

Ba wuɲ kɔndɛɛ niyɔ wu lɔhɔy mɛnɛ wɔmɛti kɔndɛɛ pithita ba wundɛ hukɔthɔ ma niyɔ makanamaɲ ka muruthɛ wo fuɲ wundɛ.

Baana sethiniyo wundɛ, thiiya ba ka wɔmɛti kɔndɛ niyɔ ka thɔɲ baɲ fooma.

Wuɲ kɔlɔhɔ ba katiɲ tande mathimiyande ka biya-mɛti fooma ka faydo. Hugbɔɲho ka faydo fooma, ho dɔma na Unaytɛd Nesɔn, kɔsiniyɔkɔ ka kulaniya ko kolo.

Ba kɔthɔ thiiya mɛnɛ, sɛmbɛ iɲ makahi ma ka wɔmɛti, e wuɲ tɛɲiyande ka thiiya ba bayapeɲ iɲ yɛrɛmɛɲ be kɔsiniyɔkɔ ba lukande hugbɔɲ huɲthe ba sisa kuyankaɲ, wu niyɔ malukunade maka ɲakɛkɛn foma adunkunɔkɔy ka tha banthe, wuɲ niyɔ lukande iɲ ɲakɛkɛn fooma ɲugbɔɲ ho thantɛ haɲ, ho dɔma na Unaytɛd Nesɔns, ba kethɔ thiiya ba ka wɔmɛti.

Wuɲ tɔɲɔɲ na kperekethe, ka dɔma, na masimɔkɔ ma thiiya mɛnɛ kuyankaɲ mɛna ma gberɲ ka ma duɲunɔkɔ mamaɲ.

Mawuma

Mapɛnkande maɲfooma tepe na

Kukulori koka kuloho koka wɔɔ yo wɔ ka faydo, ɔna biya bohitande maka biya-mɛti ka faydo fooma, ka wu mankɛ wɔɔ yo wɔ ba bɔha ku kolori kori ko ka huthukuma nama haɲ wundɛ ba bɔha sɔbɛ bathaniya mɛnɛ ba sisa yiki iɲ thiiya ka biya be lukande fooma ka faydo, ba kitiyɛ wɔɔ yo wɔ kama sɛthiniyo ma wundɛ sɛthinya ka faydo maɲ.

1. Malukunande Malenke maɲ

Biya-mɛti fooma be kiyo ka kuyankaɲ iɲ kasɛmbɛ mɛnɛ in ka yiki. Bindɛ kiɲ ba niyɔ in masimɔkɔ, maka yiina wo ka hu wɛndi yande.

2. Malukunande Maale Maɲ

Wɔɔ yo wɔ kiɲ kuloho mɛnɛ kuyankaɲ ka kulon ko. Wundɛ ka ba fakinande wɔɔ yo wɔ kama nɛki ma wundɛ neke iɲ tɔɔnamaɲ, niyɔɲ wo pankɛ, wo bɔlɔ, wo fufɛ, mindo sinthe fooma, miɲ kiɲ ku loho ko kɛntu.

3. Malukunande Mataati maɲ

Wɔɔ yo wɔ kiɲ iɲ fɛɛra ba niyɔ iɲ sii, ekuta kuyankaɲ, e wundɛ pamo.

4. Malukunande Mamanaŋ maŋ

Wɔmɛti ka ba boho ka hu waline, e niyo gbɔn, e niyo thɔɔ. Huwaline kiŋ ba tana niyɔ ka biya-mɛti hutete.

5. Malukunande Masɔɔhi maŋ

Wɔɔ yo wɔ kaa ba niyo nakasi, iŋ thɔɔ maŋ mama wo ka feli.

6. Malukunande Masɔŋ-mantage maŋ

Wɔɔ yo wɔ kiŋ maloho ba kothiyo kamɛ wo kamɛ nɔŋ tepee thɔŋ ba.

7. Malukunande Masoŋ Maale maŋ

Biya-mɛti fooma kiŋ siŋthe ka thɔn baŋ, kufakande ka hutete kanamɛŋ ba pamo iŋ thɔŋ baŋ, ba thana fakinande, wu sisi mateti ka ku koloŋko iŋ ba pamɔkɔ wooniŋ sisiyɛ thɔɔ.

8. Malukunande Masɔnka-taati maŋ

Wɔɔ yo wɔ kin fɛɛra haŋ ba kɔɔ wukahɛ e baŋina ba thɔnkɔy ba wɔ ba niyo baŋ, wuna thɔŋ baŋ kahati.

9. Malukunande Masɔŋ-manaŋ Maŋ

Wɔɔ yo wɔ ka dɔɔŋ ba neko bakpon e boho, e thiyo ka hukpɔɔn, mɛnɛ ba kantho ka kɛkɛŋ ko kiyo wundɛ ko.

10. Malukunande kɔɔhi maŋ

Wɔɔ yo wɔ kiŋ in fɛɛra ba kɔsiŋino ka wuthunbɛ iŋ bakɔɔŋni be ka kuyankaŋ mɛnɛ be thunbɛ ba dethiwa kuloho ko kanamaŋ mɛnɛ wundɛ bohitoko iŋ thɔŋ baŋ.

11. Malukunande Kɔɔhi-iŋ manthe maŋ

Wɔɔ yo wɔ, wo kata ka kubasi, wundɛ ka ba thoŋkino thaa niyo kɔsiŋino nɔŋ na tepe thɔŋ ba na, e wundɛ dunkuno fɛɛra ba kɔsiŋina.

Wɔɔ yo wɔ kaa ba dunkuno kuthoŋko ka thɔn ba thaa niye kiyo ka kɛkɛn nama ko, ɔ thuhaŋ mandi kama lɔkɔ ma boho wundɛ, toŋiyo kasi ba daŋande kasi bande ka thɔŋ ba kama lɔkɔ ma bohito waawo bɛŋ ma.

12. Malukunande Kɔɔhi-iŋ Kaale maŋ

Wɔɔ yo wɔ, kaa ba tuto sɛmbɛ, ba wali ba kanama, ka huŋpo ho kanama, ka yiki ba kanama, ka ŋa thagba ŋa wundɛ kpalita. Wɔ ka baa niŋ thiyɔkɔ aliko ba tetiya yiki iŋ makothiyo ma kanama, wɔɔ yo wɔ kiŋ maloho ba pamo iŋ thɔŋ baŋ ka baliŋ ba baŋ.

13. Malukunande Kɔhi-maati Maŋ

Wɔɔ yo wɔ, kiŋ maloho ba niyɔ kuyankaŋ ba kaa ka wunde thimo iŋ ba niyɔ ka kɛkɛn naman.

Wɔɔ yo wɔ kiŋ iŋ maloho ba pɛna kɛkɛn, ndoo kɛkɛn, thitha kɛkɛn nama e wunde hɛlɛŋ duwa ɔ tɛnkilina ka kɛkɛn namaŋ ko.

14. Malukunande kɔhi-iŋ Manaŋ Maŋ

Wɔɔ yo wɔ, kiŋ iŋ maloho ba thara e ka dɔŋɔ ka kɛkɛn mɛnɛ kiŋ ba niyo bali ba thɔnkɔy ka kɛkɛn nama koŋ.

Maloho ma bɛŋ kaa ba thanthiyo baana thiiya wo ba bohitoko ba ba thɔnkɔy ba ta wunde nii hukɔminamɛnt o ba tetiya thɔŋni ba ka Unaytɛd Nesɔns.

15. Malukunande Kɔhi-iŋ Masɔɔhi Maŋ

Wɔɔ yo wɔ kiŋ iŋ maloho ba niyɔ ka kiyo wunde ka.

Wɔ kaa ba thanthiyo madɔŋɔ ma ka kɛkɛn nama ko ɔ ba thanthiyo ba sɛkita kɛkɛn ku fɛɛna ba dɔma na kɛna kiyo wunde.

16. Malukunande Kɔhi-iŋ Masɔnmanthe Maŋ

Bayapɛŋ iŋ yɛrɛmɛn be thankɛ fuŋa, be kɛriŋitɔyta nin huŋpo, kɛkɛn namɛn, ku laniya ko kanamɛŋ, kiŋ iŋ maloho ba dɛŋande/yɛŋtande e dethuwa huŋpo ho kanamɛn. Biya be bɛn kin iŋ maloho ma sinthe maaka dɛŋa/yɛŋto, iŋ ma kahudɔŋɔ be pathi.

Hu dɛŋande ha kiŋ ba kɔɔ na wo wathe woŋ, in woŋ yɛrɛmɛ woŋ, mɛy kathabanthɛ ba dɛŋande.

Nkpeɛŋ ki na dɔma huŋpo ka faydo. Ki kpeɛŋki kiŋ iŋ maloho ba pamo kama dɔŋiyande mɛnɛ kɛkɛn ko kanamɛŋ ka bali yoo bali.

17. Malukunande kɔhi-iŋ Masɔmanle Maŋ

Wɔɔ yo wɔ kiŋ iŋ maloho ba niyɔ iŋ kɛɛ wunde wunthɛŋ ɔ bindɛ bilɔ kɛɛ banthe in biya bifɛɛna.

Wɔɔ ka ba tute sɛmbɛ ka kɛɛ namaŋ baŋ.

18. Malukunande kɔhi-iŋ Masɔŋ matati maŋ

Wɔɔ yo wɔ kiŋ iŋ maloho ba siimɔkɔ na thimo wunde, iŋ ba thɔɔ ka dina ba thimo wunde ɔ ba kpɔnɔkɔ ka dina ba bɛŋ e thɔɔ ka dina bafɛna malɔkɔ yoo malɔkɔ, iŋ hɛlɛn kulaniya ko kanamaŋ. Wunde kiŋ iŋ maloho ba mɛyande iŋ biya be bɔyɛ ba niyɔ ka masii manthe ɛba thɔŋina kulaniya ko kanamɛŋ ka wan mɛnɛ rɔkpɔkɔ.

19. Malukunande Kɔhi-iŋ-Masɔmanaŋ Maŋ

Wɔɔ yo wɔ kiŋ maloho ba tɛpa funuŋ kama simɔykɔ ma kanamaŋ, iŋ ba kpoŋkila ho thimo wunde. Wuŋ thɔlande, maloho ma bɛŋ kin ba bohitɔkɔ kulaniyande, e wɔɔ yina thana tepe ba yi ba niya niŋ ba kpala mɛnɛ ba kponkila ka nkalɛŋ ba pankitinande funuŋ ho bɛŋ.

20. Malukunande Kɔhi-Kale/kɔŋthɔkaye Maŋ

Wɔɔ yo wɔ kiŋ kuloho ba komande kathabanthɛ ka wuthɛbɛ. Wɔɔ ka ba pithito ba niyɔ ka mathuŋande yoo mathuŋande ɔ ka nkaŋ ka ndoo nkaŋ ka thimo ka wundɛ.

[Missing?]

21. Malukunande Kɔhi Kale-iŋ Manthe Maŋ

Wɔɔ yo wɔ kiŋ iŋ maloho ba niya wali iŋ hu kɔmimamɛnt ho ka sɛmbɛ baŋ ka kekɛn ko kanamaŋ ɔ ba thiika ba hu gbɔŋ ho thimo wundɛ ba kuta sɛmba baŋ.

Wɔɔ yo wɔ kiŋ iŋ maloho ba bilande ɔfisi yoo ɔfisi wo ka hu kɔminamɛnt ka kɛkɛŋ namaŋ ko.

Bathimo biya ba niyɔ, bɛna hu kɔminamɛnt ba niye wali. Biya be bɛŋ ba thiikiyɛ ba bayapa mɛnɛ yɛrɛmɛ ba fuŋuniyɛ biŋ thaya ka hu kɔminamɛnt ho bɛŋ. Bindɛ ba thiikiyɛ wo thimo biŋ ka wan ɔ ka ma rɔgbɔkɔ.

22. Malukunande Kɔhi Kale-iŋ Maale Maŋ

Wɔɔ yo wɔ kiŋ iŋ maloho ba nskita kɛnkɛy ko kanamaŋ ba Pama niŋ ba duŋkuna niŋ fɛɛra ba masiteke kama o kama e niy wɔɔ wo ba yiki, e puŋka niya wali, o gbɔŋni ɔ hutaniya ho dɛnki kɛnkɛŋ ko kanamaŋ ko niŋ tute lima.

23. Malukunande Kɔhi-Kale-iŋ-Mataati Maŋ

Wɔɔ yo wɔ kiŋ maloho ba niya wali, ba yɛtha wali ba thimo wundɛ iŋ ba thunkuno malɔhɔy mɛnɛ ba pamo hu thana kuta wali.

Kufakinande kaaka kuthunkuŋ ba wɔɔ yo wɔ wo ni wali. Wɔɔ yo wɔ ba thunkuno siŋthe ba waliŋ ba dɔŋiyande.

Wɔɔ yo wɔ wo ni wali ba thunkuno kɔpiri wo tɛŋɛ ba yɛthɛ nama iŋ kubɔriko kanamaŋ alako dɛ be niyɔ iŋ yiki ka biya-mɛtin hutete.

Kuthunkuŋ ko bɛŋ ba punka hɛlɛŋ ba mase ka gbɛthɛŋ ba niŋ pɛnki.

4. Wɔɔ yo wɔ kiŋ maloho ba thankina ɔ ba thɔytɔ nkaŋki niŋ mase.

24. Malukunande Kɔhi-Kale-iŋ-Manaŋ Maŋ

Wɔɔ yo wɔ kiŋ maloho ba fɛɛmiya iŋ ba dunkuno malɔkɔ ma kɔndadeŋ ba niya wali mɛnɛ malɔkɔyŋ makasade ba fɛɛmiya iŋ kutunkuŋ.

25. Malukunande Kɔhi-Kale-iŋ-Massɔhi Maŋ

Wɔɔ yo wɔ bathɔma muthɔma mutɛnɛ ba hupethɔ kɔtɔ nama ko iŋ kubɔri namaŋ, kowundɛ ba punka kuta mu wundɛ bili/thɔɔ. Wundɛ ba Kuta banka ba wundɛ iŋ kubɔri namaŋ fure, ba punka ba maso. Wundɛ ba maso be thoona ɔ bethanthi, ɔ bali ba dɛnki ba wundɛ niyɔ humɔnɛ.

Komisayŋ be iŋ mpay namaŋ ba maso. Mpati be kiyo ka yento/dɛŋo, be tha kiya ka yento/dɛŋo fooma ba kuta ma mase manthe e bindɛ pamo

nanthe.

26.

[Missing]

[Missing]

[Missing]

27.

[Missing]

[Missing]

28.

[Missing]

29.

[Missing]

[Missing]

[Missing]

30.

[Missing]